

Kuvamuisto kuntoutumishenkilöstön ensimmäisestä yhteisestä koulutuspäivästä 8.3.2010

Kuntoutumiskeskuksen ja Toimintakeskuksen kuntoutumishenkilöstö koontui Jyväskylään ensimmäiseen yhteiseen koulutuspäivään maanantaina 8.3. Koska koulutuspäivä oli samalla kansainvälinen naistenpäivä, saivat kaikki paikalla olleet naiset ruusun.

Suomen Kuurosokeat ry

Organisaatiouudistus
etenee käytännössä

Kuntoutumiskeskus muuttaa
Vitapolikseen Muuramelle

Sisältö

Pääkirjoitus: Organisaatiouudistus etenee käytännössä.....	3
Kuntoutumiskeskukselle tilat Vitapolikseen.....	4
Helsingin viriketoiminta hyvästeli Railin.....	7
Kansainvälinen ikkuna: Lontoon seminaarissa aiheena kuurosokeiden kommunikaation tutkimus.....	8
Viisi kysymystä.....	9
DBNSK- viime vuonna Islannissa, tänä vuonna Suomessa.....	10
Bingoilta Sampolassa.....	12
Kevätkokouskaupunki Joensuu.....	13
Nuorten palsta: Minnassa riittää virtaa.....	14
Viittomakielen keskus aloitti toimintansa Jyväskylässä.....	16
Harrastukset: Carita toteutti haaveensa omasta koirasta.....	18
Kuvamuisto kuntoutumishenkilöstön ensimmäisestä yhteisestä koulutuspäivästä 8.3.2010.....	20

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy 21.5. Aineiston viimeinen jättöpäivä on 26.4.

Muistutus: Vaihteiden uudet numerot

! Muistathan, että vanha lankapuhelinjärjestelmä on lakkautettu. Vanhojen vaihteiden numeroissa on puolen vuoden ajan päällä automaattinen tiedotepalvelu, jossa tiedotetaan lankapuhelinjärjestelmän lakkauttamisesta ja kerrotaan uudet vaihteiden numerot.

Uusien mobiilivaihteiden numerot:

Keskustoimisto, Helsinki:
040 778 0299

Toimintakeskus, Tampere:
040 778 0266

Kuntoutumiskeskus, Jyväskylä:
040 778 0229

Kannen kuvassa puheenjohtaja **Seppo Jurvanen** ojentaa ruusun viestintäkouluttaja **Jenni Leppä-selle** kuntoutumishenkilöstön yhteisen koulutuspäivän päätteeksi 8.3., joka oli samalla myös naistenpäivä. Kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja **Risto Hoikkanen** seuraa tilannetta tyytyväisenä. Kuvan otti R. Hoikkasen kameralla **Rauno Jäntti**.

TUNTOSARVI 36. vuosikerta, ISSN 0358-2280, **Julkaisija:** Suomen Kuurosokeat ry. **Taitto:** Tuija Wetterstrand, **Päätoimittaja:** tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. 040 7532026, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Toimitusneuvosto:** Anu Mikkola (puheenjohtaja), Carita Halme, Esko Jäntti, Kerstin Maksimainen, Ari Suutarla, Raili Karisaari ja Tuija Wetterstrand (sihteeri). **Hinta:** Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona, ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen Känselförtelet ilmestyy 4 kertaa vuodessa isokirjoituksella. **Tilaukset ja osoitteenmuutokset:** Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, vaihde 040 778 0299, faksi 040 604 7477, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00-15.45. **Painopaikka:** Kopio Niini Finland Oy. Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi. Tuntosarvi on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsenlehti.

Organisaatiouudistus etenee käytännössä

Maanantai 8.3. oli historiallinen päivä uuden organisaation käyttöönoton kannalta: Kuntoutumiskeskuksen ja Toimintakeskuksen kuntoutumishenkilöstö kokoontui Jyväskylään yhteiseen koulutuspäivään. Tämä oli ensimmäinen näkyvä askel uuden organisaation saattamiseksi käytäntöön.

Kuntoutumiskeskukselta koulutuspäivään osallistui 14 ja Toimintakeskukselta 5 henkilöä. Lisäksi paikalla olivat kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja **Risto Hoikkanen**, kuntoutumispäällikkö **Sinikka Merkkiniemi** ja allekirjoittanut. Sinikka oli tutustumassa porukkaan ja "talon tapoihin"; hänen työnsä alkaa varsinaisesti 1.4. Koulutuspäivän veti työyhteisövalmentaja **Jaana Pakka** Osuuskunta Koko Ihmisestä. Koulutuksen tavoitteena on muodostaa kuntoutumistoiminnalle yhteiset tavoitteet ja yhtenäistää toimintatapoja sekä kohdentaa paremmin resurssien käyttöä. Koulutus jatkuu 21.6. Tästä se alkaa!

Koska koulutus sattui naistenpäiväksi, kaikki paikalla olleet naiset

saivat tietysti ruusun. Lehden etuja takakannessa on kuva tästä tilaisuudesta.

Kevätkokous pidetään 24. - 25.4. Joensuussa. Kevätkokouksen esityslistalla on esitys yhdistyksen uusiksi säännöiksi. Hallituksen sääntöesitys noudattaa hallituksen jäsenten osalta tehtyä jäsenaloitetta. Hallitus siis esittää, että hallituksen asiantuntijajäsenet poistetaan ja että hallituksen muodostavat puheenjohtaja ja 6 varsinaista jäsentä. Tästä ja muista nykyisiin sääntöihin esitetyistä muutoksista tulee kokouksen liitteeksi yhteenveto.

Kevätkokouksessa käsiteltävä tilinpäätös on viimeinen vanhan organisaation mukainen tilinpäätös. Vuoden päästä kevätkokouksessa on jo uuden organisaation mukainen tilinpäätös.

Mukavia kevätpäiviä kaikille, tasa-puolisesti!

Seppo Jurvanen
puheenjohtaja ■

Kuntoutumiskeskukselle tilat Vitapolikseen

Tutustumisretkellä uusiin toimitiloihin Kuntoutumiskeskuksen henkilökunnan hymyt kilpailivat maaliskuisen kevätauringon loisteen kanssa.

Teksti: Risto Hoikkanen ja Seppo Jurvanen

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus päätti kokouksessaan 12.3.2010 purkaa Keski-Suomen Näkövammaiset ry:n (KSN) kanssa tehdyn Leiri- ja kurssikeskus Koulurannan vuokrasopimuksen.

Vuokrasopimus purettiin, koska tilojen saanti käyttöömmä on viivästynyt ja Kuntoutumiskeskuksen toimintaa uhkasi keskeytyminen.

KSN:n ja Koulurannan nykyisen vuokralaisen välinen oikeusjuttu on hovioikeudessa emmekä tie-

dä, milloin päätös tulee emmekä millainen se päätös on. Tiedossa oleva tosiasia kuitenkin on, että aika loppui kesken, koska nykyisissä tiloissa saamme olla vain toukokuun loppuun saakka.

Vuokrasopimuksen purkamisilmoitus on toimitettu KSN:n hallituksen edustajille maanantaina 15.3.2010.

Kuntoutumiskeskukselle löytyi uudet tilat Muuramen kunnan Kinkomaalta. Tilat ovat Kinkomaan Kiinteistö Oy:n Vitapoliksen tiloissa. Uusiin tiloihin päästään muuttamaan kesäkuun alussa, joten keskeytystä kuntoutumistoimintaan ei tule. Tilasuunnitelmaa ollaan tekemässä ja pian alkavat muutostyöt, jotta saadaan tilat vastaamaan Kuntoutumiskeskuksen tarpeita. Muutostöiden tarve on pienehkö.

Vitapolis sijaitsee noin 11 kilometriä Jyväskylän keskustasta etelään päin. Jyväskylän kaupunkialueen bussiliikenne kulkee säännöllisesti pihaan asti.

Vuokrasopimus allekirjoitettu

Uusin vuokrasopimus Kuntoutumiskeskuksen tiloista allekirjoitettiin perjantaina 26.3.2010. Allekirjoittajina olivat Jykes Kiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja **Juha Takala** ja Suomen Kuurosokeat ry:n halli-

Vuokrasopimuksen allekirjoittivat puheenjohtaja Seppo Jurvanen (oik.) ja toimitusjohtaja Juha Takala. Takana keskellä tilannetta seuraa kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja Risto Hoikkanen.

tuksen puheenjohtaja **Seppo Jurvanen**.

Vuokrattavat tilat ovat osa isoa rakennusta. Meille on varattu ensimmäisestä kerroksesta noin 700 neliön tilat. Kuntoutumiskeskuksen tilat tulevat olemaan erillinen, rauhallinen osa rakennuksesta.

Vuokrattavien tilojen tarve on ajateltua pienempi, koska rakennuksessa on mahdollisuus käyttää yhteisiä tiloja: mm. kokoushuone, saunatilat ja henkilökunnan sosiaalitilat. Lisäksi samassa kiinteistössä on monia toimintamme kannalta tärkeitä tahoja. Muutamia tässä lueteltuna: Apuvälinekeskus, Tiko-

teekki, Caterina ateriapalvelut, kehitysvammaneuvo ja laboratorio sekä sairaanhoitopiirin kuntoutuspalvelut.

Koko aluetta kehitetään edelleen ja meidän tuleminen toimijaksi alueelle on osa tätä kehittämistä. Tulevaisuudessa neuvottelemme ja pyrimme sopimaan uusista yhteis-

työmahdollisuuksista muiden toimijoiden kanssa.

Vitapoliksen tilojen ympärillä avautuu kaunis ja avara lehtipuupuisikko ulkoilureitteineen Päijänteen rannalla. Mukavat ulkoilumaastot venerantoineen ovat parasta mitä kuntoutumiskeskuksen ulkoiluympäristöltä voi toivoa! ■

Tunnelmia vuokrasopimuksen allekirjoitustilaisuudesta perjantaina 26.3.2010

Hymyivät herkässä allekirjoitustilaisuudessa. Pöydän ääressä vasemmalta Jykes kiinteistöjen edustajat asiakaspalvelupäällikkö Ulla-Maija Valtonen ja toimitusjohtaja Juha Takala. Oikealla hallituksen puheenjohtaja Seppo Jurvanen. Sepon takana kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja Risto Hoikkanen, taustalla seisoo Jykesin kiinteistökehityspäällikkö Ilkka Riissanen.

Kättä päälle! Seppo Jurvanen kommentoi myöhemmin vuokrasopimusta seuraavasti: "Uskon henkilökohtaisesti, että tämä on oikea paikka kuntoutumistoinnille ja lopettaa samalla vuosia jatkuneen epävarmuuden Kuntoutumiskeskuksen tiloista." Tämän sivun kuvat ovat Seppo Jurvasen kotialbumista.

Raili esitelmöi, yleisö kuuntelee, lopuksi oli Merja Kaarnaon lauluesitys.

Helsingin viriketoiminta hyvästeli Railin

Teksti: Hilikka Kasurinen

Kuvat: Marja-Liisa Avila

Saimme maaliskuussa Helsingin viriketoiminnan vieraaksi toimittaja **Raili Karisaaren**. Samalla vietimme Railin läksiäisiä ennen hänen lähtöään eläkkeelle ja vapaaseen elämään.

Raili kertoi kuurosokeiden lehtien, Tuntosarven ja Uutislehden historiasta, joka alkoi vuonna 1975. Ajan myötä lehdet ovat muuttuneet paljon niin kooltaan kuin ulkoasuun. Lehtiä ja niiden eri versioita on kehitetty. Näkövammaisille tekstit ovat tulleet helpommin luettaviksi. Värikuvat lehdessä selventävät ja piristävät. Kuulonäkövammaisuuden vaatimukset ovat suuret.

Raili on tehnyt töitä 22 pitkää vuotta lehtien parissa. Vähän kyselin, että miltä lähtö tuntuu. Kai meitä vähän ikävöit? Mutta on jo aika le-

vätä, hoitaa omaa kuntoa ja terveyttä, tehdä mielekkäitä asioita sen mukaan kuin jaksaa.

Läksiäispuheeni Railille höystin huumorilla. Sanoin, että tulit taloon nuorena tyttönä, onneksi et kuitenkaan lähde vanhana koukkuselkäisenä mummona vaan suorana ja ryhdikkäänä naisena, joka on elämän virtaa täynnä. Totesin vielä, että ethän unohda meitä, emme mekään unohda sinua. Käyppä joskus tervehtimässä meitä jossakin tilaisuudessa. Kiitos ja onnea kiehtovaan, tulevaan elämään!

Lopuksi **Merja Kaarna** suuri nallekarhu sylissä ja lapinmyssy päässään lauloi kauniin "Lapin äidin kehtolaulun". Laulaessaan Merja keinutti nallen uneen ja sai meidät kaikki tunteellisiksi. Raili piti päätäjaisiksi vielä pienen kiitospuheen ennen kuin joimme kahvit ja söimme maukasta porkkanakakkua. ■

Lontoon seminaarissa aiheena kuurosokeiden kommunikaation tutkimus

Teksti ja kuva: Heli Viita

Viime vuoden lopulla oli Lontoossa seminaari, johon oli kutsuttu kuurosokeiden kommunikaation tutkijoita Euroopasta ja USA:sta. Kutsuja oli yliopistollinen tutkimuskeskus, jossa keskitytään etenkin kuurojen ja kuurosokeiden kieliin. Keskuksen johtaja Bencie Woll oli saanut seminaariin rahoituksen eurooppalaiselta tieteellisen tutkimuksen tukirahastolta. Kaikille kutsutuille tarjottiin ilmainen osallistuminen ja majoitus sekä korvattiin osa matkakuluista. Kerron teille seminaarin kuulumisista kahdessa toisiaan seuraavassa artikkelissa.

Kommunikaatio on huomattavasti laajempi käsite kuin meillä Suomessa usein annetaan ymmärtää. Kommunikaation tärkein osa on erilaiset kielet, sillä vain kielten avulla ihmiset voivat viestiä toisilleen mahdollisimman tarkasti. Tähän tuovat lisänsä vuorovaikutuksen muut muodot, kuten keholliset viestit, eleet, ilmeet ja äänet. Lontoon seminaariin oli kutsuttu kommunikaation eri osa-alueiden tutkijoita

Katunäkymää Lontoosta. Kaksikerroksiset, punaiset bussit ovat paikallinen erikoisuus.

kuten kielitieteilijöitä, kasvatustieteilijöitä ja neuropsykologeja.

Kuurosokeiden kommunikaatiota tutkitaan muun muassa USA:ssa, Englannissa, Norjassa, Ruotsissa, Suomessa, Hollannissa, Ranskassa ja Italiassa. Näistä maista oli seminaariin saapunut eri tutkimusalojen edustajia. Sen vuoksi esille tulleet taustateoriat ja tutkimusmenetelmät erosivat toisistaan tieteenaloittain. Meiltä Suomesta oli mukana edustaja jokaiselta alalta: **Riitta Lahtinen** toi esille kasvatustieteellisen näkemyksen kommunikaation tutkimiseen, **Sari Levänen** edusti neuropsykologista näkökulmaa, ja minä edustin kielitieteellistä tutkimusta.

Osallistujista suurin osa oli kielitieteilijöitä. Muita pohjoismaisia kielentutkijoita olivat norjalainen **Eli Raanes** ja ruotsalainen **Johanna Mesch**. Odotin tähän seminaariin osallistujia Pohjoismaista enemmänkin, mutta jostakin syystä esimerkiksi Tanskasta ei tullut ketään. Enemmistö tuli Euroopasta. Esimerkiksi Englannista olivat sekä neuropsykologi **Cheryl Capek** että kielitieteilijät **Valentina Arena** ja **Garry Morgan**. Atlantin toiselta puolelta, USA:sta, tuli kielitieteilijöitä ja yksi neuropsykologi. USA:laisia viittomakielentutkijoita edustivat **Karen Emmorey**, **Karen Petronio** ja **David Quinto-Pozos**. Erityisesti Karen Emmorey on hyvin tunnettu amerikkalaisen viittomakielen rakenteen tutkija ja teorioiden kehittäjä.

Tällä hetkellä eri maiden viittomakielten perusrakenteiden tutkimus jatkuu. Kuurosokeiden ja kuurojen viittomistapoja sekä viittomatilan käyttöä vertaillaan. Osa kielentutkijoista on keskittynyt viittomakielen keskustelun tutkimiseen, osa tulkaukseen. Itse tutkin viittomakielen kontaktivaikutuksia kirjoitetun suomen rakenteeseen. Neuropsykologiset tutkimukset keskittyvät aistien ja aivojen toimintaan erilaisissa kommunikaation tilanteissa. Ihmistenvälinen kommunikaatio on todella monialainen tutkimuskohde. ■

Viisi kysymystä

Koonnut Aatos Ahonen

1. Kuka Rooman keisareista valloitti Gallian?
2. Kuka oli Suomen kahdeksas presidentti?
3. Monenneksi aistiksi joskus kutsutaan kykyä aavistaa asioita vaimonvaraisesti?
4. Minkä maan osavaltio Tasmania on?
5. Ja nyt, kun olympialaiset ovat ohi, niin kysytään jääkiekosta. Mitkä maat olivat vastakkain kaikkien aikojen ensimmäisessä talviolympialaisissa pelatussa naisten jääkiekko-ottelussa?

Vastaukset:

1. Julius Caesar
2. Urho Kekkonen
3. Kuudenneksi aistiksi
4. Australian
5. Suomi ja Ruotsi ■

DBNSK – viime vuonna Islannissa tänä vuonna Suomessa

Teksti: Seppo Jurvanen ja Ulla Kungas

DBNSK on lyhenne sanoista Dövblindas Nordiska Samarbetskomité. Se on Pohjoismaissa toimivien kuurosokeiden yhdistysten hallitusten puheenjohtajien yhteistyöelin. DBNSK:n nimellä on toimittu vuodesta 2002 lähtien. Puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat kokoontuvat vuosittain, sovitun järjestyksen mukaisesti vuorotellen eri jäsenmaissa, eli Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti.

Edellinen DBNSK:n kokous pidettiin Keflavikissa, Islannissa 4. - 6. syyskuuta 2009. Aina kokousten aluksi vaihdamme tietoa eri maiden tilanteesta. Saimme tietää, että Islannissa kuurosokeus hyväksyttiin virallisesti omaksi vammausryhmäkseen tammikuussa 2009. Se oli hyvin tärkeä asia. Islannin yhdistys on pieni, jäseniä on 13. Virallisesti Islannissa on 200 kuurosokeaa.

Norjassa kuurosokeiden yhdistys FNDB:n ja kuurosokeiden lasten vanhempien yhdistys yhdistyivät ja sillä on nyt 213 jäsentä. Lasten van-

Seppo Jurvanen Islannissa syyskuussa 2009. Taustalla Reykjavikin kaupunkia. Kuva: Seppo Jurvasen kotialbumi.

hempien yhdistys on kuurosokeiden yhdistyksen alajärjestö. Vanhempien yhdistyksellä on kuitenkin edelleen oma vuosikokous ja hallitus. FNDB:n hallituksessa on 5 kuurosokeaa ja 2 lasten vanhempien edustajaa. Norjassa on myös toinen kuurosokeusjärjestö, LSHDB. Yhteistyö kuulemma toimii hyvin, mutta ehkä järjestöt joskus yhdistyvät.

Ruotsissa viime vuoden tärkein tapahtuma oli FSDB:n muuttuminen liitto-organisaatioksi. Se tarkoittaa, että FSDB on kattojärjestö, jolla on 12 paikallisyhdistystä. Suomesta kerroimme, että tärkeimmät asiat

ovat uusi strategia ja organisaatio.

Kokous alkoi lauantaina ja kesti sunnuntaihin lounasaikaan saakka. Lauantai-iltana oli juhlapäivällinen. Kohotimme siellä onnittelumaljan Norjan yhdistyksen varapuheenjohtaja **Jorunille**, joka vietti 60-vuotispäiviänsä pian kokouksen jälkeen.

Arkistokuva. Edellisen kerran pohjoismaisten järjestöjen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat kokoontuivat Suomessa 23. - 26.10.2004. Kokous pidettiin Onnelassa, missä tämä ryhmäkuva on otettu. Seuraa DBNSK:n kokous on Suomessa ja Onnelassa 10. - 12.9.2010.

Sunnuntaina kokouksen päätyttyä lounaan jälkeen tanskalaiset lähtivät kotiin ja ruotsalaiset sekä norjalaiset Reykjavikiin. Suomalaisryhmämme suuntasi kylpemään Siniseen Lagooniin, josta oli erillinen juttu tammikuun Tuntosarvessa.

Seuraavaksi kokoonnumme Suomessa

Islannissa tuli esille monta tärkeää asiaa, joiden käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa. Seuraavan kerran isäntämaana toimiikin Suomi. Kokous pidetään Tuusulassa, Majatalo Onnelassa 10.-12.9.2010.

Kokouksessa käsitellään ainakin DBNSK:n omaa esitettä, jonka pitäisi olla valmis kokoukseen mennessä. Tekstejä on parhaillaan työstämässä Ruotsin **Pontus**. Tiedottamiseen liittyviä asioita on myös DBNSK:sta tiedottaminen jokaisen maan omilla kotisivuilla. Pohjois-

maisena urheilu- ja kulttuurijärjestön perustaminen on asialistalla, samoin oman edustajan saaminen Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen NVC:n hallitukseen. Entinen NUD yhdistyi osaksi NVC:tä vuoden 2009 alusta ja kontaktit uuden organisaation kanssa ovat vielä muotoutumassa.

Lisäksi Suomi tekee kokoukseen ehdotuksen sääntömuutoksesta koskien materiaalien lähetyaikoja.

DBNSK:n Suomen kokouksen ohjelma löytyy Suomen Kuurosokeat ry:n kotisivuilta linkistä: www.kuurosokeat.fi/ajankohtaista/dbnskn_kokous_10-1292010/. ■

Bingoilta Sampolassa

Teksti: Nimimerkki Ojoisten torppari

Aurinkoisen kevätpäivän iltana Hämeenlinnan kuurosokeiden kerho kokoontui Sampolassa hauskaan bingoiltaan. Meitä oli kerholaisia tulkkeineen sekä yksi viittomakielentulkkiopiskelija. Kerhon emäntä oli huolehtinut kahvituksesta.

Jokainen kerholaisista toi bingoon palkinnoksi jonkun tavarahan. Torpparska toi paketin Presidentti-kahvia. Keitin koko työelämäni ajan lääninhallituksen väelle ja maaherran edustusvieraille Presidentti-kahvia. En suostu luopumaan merkistä, enkä keitä muuta kahvia, sillä

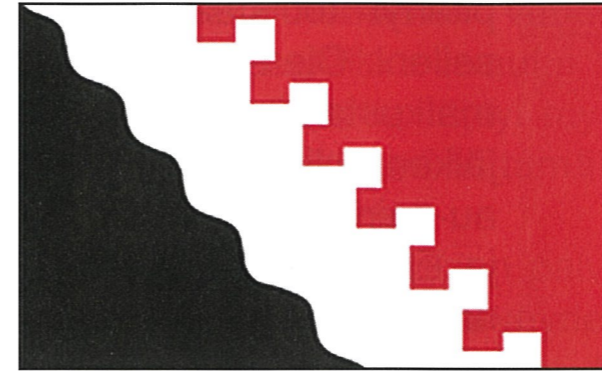
Presidentti on maultaan aromikas ja vahva!

Ari valmisteli bingolaitteet pöytään. Joimme kahvia ja vaihdoimme kuulumisia viittoon. Kerhonvetäjä **Hilja** toivotti kerholaiset tervetulleeksi viittoon ja kertoi kerhon kuulumisia.

Ari pyöritteli bingokonetta. Meitä jännitti. Ari viittoi numerot, pelaajat merkitsivät numeron omaan tauluunsa, jos siitä löytyi koneen arpoma numero. Bingottelu jatkui iltaan saakka. Hilja voitti Presidentti-kahvipaketin, samoin **Anja**. Torpparska seurasi mielenkiinnolla viittomakielentulkkiopiskelijaa, joka opiskeli tulkkausta **Riitta-Liisan** ja hänen tulkkinsa vieressä. Tulkki neuvoi opiskelijaa viittomissa. Torpparskan oma nuorekas ja kovakuntoinen miestulkki auttoi välillä Anjaa taktiilisti, koska Anja ei ollut saanut omaa tulkkia.

Jännittävä bingoilta loppui. Bingoisäntä Ari kiitti meitä osallistumisesta ja onnitteli voittajia. Hilja kertoi vielä kerhon huhtikuun ohjelmasta, seuraavaksi aiheena on terveys ja ravinto. Vielä toivotimme toisillemme hyvää kotimatkaa ja hyvää yötä. ■

Kevätkokouskaupunki Joensuu

Joensuun lippu on vuodelta 2008

Teksti: Tuija Wetterstrand

Joensuun kaupungin perusti Venäjän tsaari Nikolai I vuonna 1848. Nykyään Joensuu on seutukuntansa keskus ja Pohjois-Karjalan pääkaupunki. Siellä asuu noin 72 000 asukasta.

Kaupungin maapinta-ala on nykyisin 2382 km². Ympäryskunnista Kiihtelysvaara, Tuupovaara, Eno ja Pyhäselkä ovat hiljattain liittyneet Joensuun kaupunkiin. Joensuun naapurikunnat ovat Ilomantsi, Kon-tiolahti, Lieksa, Liperi, Rääkkylä ja Tohmajärvi.

Kun kaupungin perustamista oli kulunut 160 vuotta, sai Joensuu oman lipun.

Joensuun yliopisto toimi vuosina

1969–2009. Vuoteen 1984 saakka yliopiston nimenä oli Joensuun korkeakoulu. Vuoden 2010 alusta Joensuun yliopisto yhdistyi Kuopion yliopiston kanssa Itä-Suomen yliopistoksi. Kaupungissa sijaitsee myös Euroopan metsäinstituutti.

Joensuu on vireä ja kasvava maakuntakeskus, jolla on matkailijoille paljon tarjottavaa. Kesäisen kaupungin tunnelmaa luovat karjalainen elämänmeno, keskusta monipuolisine palveluineen ja kaupungin läpi virtaava Pielisjoki monine mahdollisuuksineen.

Seudulla on paljon musiikkitapahtumia kesäisin. Suomen suurimpiin musiikkifestivaaleihin kuuluva Ilosaarirock järjestetään joka kesä Joensuussa.

Yksi Suomen Kuurosokeat ry:n aluesihteeripalvelujen kymmenestä aluetoimistosta sijaitsee Joensuussa. Joensuun aluesihteerin **Leena Rossinen** on erikoistunut työllisyysasioihin ja on käytettävissä ammatinvalinnanohjaukseen ja työllisyyteen liittyvissä asioissa valtakunnallisesti. ■

Minnassa riittää virtaa

Minna Ahonen ja Jouni Viitamäki viettävät tavallista nuoren parin elämää huolimatta kummankin näkö- ja Minnan kuulovammasta. Taustalla taiteellisen Minnan sommittelema seinämaalaus.

Teksti ja kuvat: Tuija Wetterstrand

Minna Ahonen, 24, on vauhdikas nuori nainen. Hän on liffannut yksin Keski-Euroopassa ja ohjannut purjevenettä Välimerellä. Tämä kaikki sen jälkeen, kun Minna sai Usher-diagnoosin kolmisen vuotta sitten.

”Diagnoosin saaminen ei vaikutta-

nut siihen, että minun olisi pitänyt todistaa jotain itselleni. Olen aina tykännyt matkustamisesta. Lukion jälkeen olin jo ollut vuoden au-pairina Yhdysvalloissa ja Etelä-Ranskassa”, Minna pohtii.

Lemiläisen Minnan Ahosen kuulovamma todettiin neljän vuoden ikäisenä ja siitä lähtien kuulolaite on ollut jatkuvassa käytössä. Myös Minnan vanhempi sisko sai lapsena kuulolaitteen.

Aikuisena sisar hakeutui näkö tutkimuksiin, kun epäili, että kaikki ei ollut kunnossa. ”Kun sisko sai diagnoosin tiesin heti, että minullakin on Usher. Minun oireeni olivat aivan samantyyppiset”, Minna kertoo.

Sisarusten elämä muuttui diagnoosin myötä kertaheitolla. Nyt piti kuulovamman lisäksi totutella myös ajatukseen näkövammasta. Autolla ei enää voinut ajaa, sillä ajokortti lähti heti hyllylle.

”Netistä lueskelin ja etsin tietoa näkövammasta. Aika pian pääsin Retinitis-yhdistyksen kurssille lirikseen. Siellä kuulin erityisesti näkövam-

maisille opiskelijoille suunnatusta Arlasta ja opiskelumahdollisuuksista siellä. Laitoin heti paperit vetämään.”

Nyt Minna opiskelee Arlassa toista vuotta. Valmentavan vuoden jälkeen opiskelupaikka avautui artesaanilinjalla. Arlasta löytyi myös elämäkumppani **Jouni Viitamäki**.

Kuurosokeiden yhdistyksen palveluista Minna kuuli Arlan terveydenhoitajalta, joka suositteli hakeutumaan nuorille tarkoitetulle kurssille. Kurssi järjestettiin Kuulonäkövammaisten Kuntoutumiskeskuksessa viime vuoden marraskuussa.

”Kuurosokeat-nimi kuullosti aluksi ihan kamalalta. Mutta kurssilla oli tosi hauskaa. Tutustuin siellä muihin kaltaisiini nuoriin”, Minna sanoo.

Tammikuussa Minna osallistui talvi-liikuntaleirille Vierumäellä. Jatkossa hän toivoisi, että nuorille järjestettäisiin omia liikuntaleirejä.

”Siellä voisi olla uusia nuorekkaita lajeja, lumilautailua ja muuta sen tyyppistä.”

Tavallista nuoren parin elämää

Minna ja Jouni viettävät tavallista nuoren parin elämää. Yhteisiä harrastuksia ovat elokuvat ja liikunta.

Minna ja Jouni hoitivat keväällä Juuso-koiraa. Oman koiran hankkiminen on kummankin haaveissa.

Tällä hetkellä haaveissa on hankkia oma koira. Tuntumaa koiraihmissen elämään Minna ja Jouni hankkivat keväällä hoitamalla Jounin sedän koiraa **Juuso**.

Viime kesänä Minna ja Jouni purjehtivat yhdessä Välimerellä.

”Innostuin veneilystä silloin, kun olin au-pairina Etelä-Ranskassa. Perheellä oli oma vene ja käytännössä asuin siellä. Myöhemmin Suomessa laitoin ilmoituksen sellaiselle nettisivustolle, missä etsitään apulaista venematkoille. Viime kesänä tuli soitto eräänä tiistaina ja seuraavana viikonloppuna olimme jo veneessä”, Minna selventää.

Tehtävään kuului nousta purjeveneeseen Italiassa ja ohjata laivaa sillä aikaa, kun kapteeni nukkui. Pisimmillään laivan ruorissa kului

yhtä mittaa yhdeksän tuntia ”Ker-
roin kyllä omistajalle etukäteen
kuulonäkövammastani, mutta hän
sanoi, että ei se haittaa. Siksi mat-
ka olikin erityisen hieno kokemus,
kun tiesin, että minuun luotetaan ja,
että pärjään”, Minna riemuitsee.

”Minna sitä venettä enimmäkseen
ohjasi”, Jouni naurahtaa. ”Minun
näkötilanteeni oli kesällä vielä en-
nen leikkausta niin huono, että näin
pahimmillaan pelkkää sumua.”

Kun purjevene saapui määränpää-
hän Marseillen kaupunkiin Etelä-
Ranskaan Minna ja Jouni liftasivat
sieltä vielä yhdessä Barcelonaan

Espanjassa. Hauska muisto liittyy
puolalaiseen rekkakuskiin, joka tar-
josi ruokaa ja vei katsomaan kau-
nista linnaa. ”Valkoisen kepin kans-
sa emme kyllä uskaltaneet liftata”,
Minna ja Jouni tunnustavat. ”Emme
halunneet näyttää, että olisimme
jotenkin heikkoja. Liftatessa kun pi-
tää muutenkin olla varovainen, että
kenen kyytiin menee.”

Huhtikuun lopussa Minna ja Jouni
suunnistavat Lappiin kokeilemaan
lumilautailua. Kesän suunnitelmat
ovat vielä auki. ”Norjaan voitaisiin
lähteä liftaamaan. Olen kuullut, että
siellä on upeita maisemia”, Minna
houkuttelee Jounia. ■

Viittomakielen keskus aloitti toimintansa Jyväskylässä

Teksti: Ritva Rouvinen

Jyväskylän yliopistoon on perus-
tettu Viittomakielen keskus. Kes-
kuksen toiminta käynnistyi opetus-
ministeriön yliopistolle antamana
valtakunnallisena erityistehtävänä
ja on voimassa määrääjän, tämän
vuoden alusta vuoden 2016 lop-
puun. Keskukseen avajaisia vietet-

tiin 19.3.2010. Samalla julkistettiin
keskuksen uusi viittoma. Avajaiset
pidettiin nyt seitsemättä kertaa jär-
jestetyn valtakunnallisen viittoma-
kieliseminaarin yhteydessä.

Keskus on sijoitettu humanistisen
tiedekunnan kielten laitokseen ja
siellä tehdään viittomakielen tutki-
musta ja annetaan viittomakieleen

*Viittomakielen semi-
naarissa 19.3.2010
professori Ritva Tak-
kinen (vas.), tohtori-
väitöskirjaa viittoma-
kielestä Jyväskylän
yliopistoon tekevä
Danny De Weerd sekä
Kaisa Alanne Kuuro-
jen Liitosta. Kuva: Tar-
ja Vänskä-Kauhanen,
Jyväskylän yliopisto.*

liittyvää koulutusta. Rehtori **Aino Sallisen** mukaan Viittomakielen keskus sopii hyvin juuri Jyväskylän yliopistoon, koska se on suomalaisen viittomakielen tutkimuksen ja koulutuksen pääpaikka maassamme. Keskukseen toimintaa ohjaa ja valvoo johtoryhmä, jonka puheenjohtajaksi on kutsuttu professori **Ritva Takkinen**.

Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja **Markku Jokinen** painotti, että viittomakielen tutkimusta ei voi tehdä ilman kiinteää yhteyttä viittomakieleen yhteisöön. Siksi Viittomakielen keskuksen taustalle onkin perustettu valtakunnallinen neuvottelukunta. Siinä ei vielä ole edustusta Suomen Kuurosokeat ry:stä, mutta ehdotin professori Takki-
selle yhdistyksemme edustuksen saamista neuvottelukuntaan. Hän lupasi viedä asiaa eteenpäin. Ta-
voitteena on taktiilin viittomakielen

sekä kuurosokeiden käyttämään viittomakieleen liittyvän tutkimuksen mahdollistuminen osana suomalaista viittomakieltä.

Kaksipäiväisen seminaarin avajaispäivän teema oli viittomakielen tutkimus. Toisena päivänä olivat esillä ihmisoikeuskysymykset, etenkin kielelliset oikeudet. Ensin **Riku Virtanen** esitelmöi YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevasta yleissopimuksesta ja sen vaikutuksista lainsäädäntöön. Rikun jälkeen Markku Jokinen käsitteli sopimusta viittomakielisten kuurojen näkökulmasta.

Päivän päätteeksi järjestettiin paneeli, jossa tarkasteltiin sopimuksen viittä artiklaa. Panelistien johdolla käydyssä keskustelussa asiaa pohdittiin erityisesti kuurojen työllistymisen sekä taktiilia viittomakieltä käyttävien näkökulmista. ■

Carita toteutti haaveensa omasta koirasta

Carita Halmeen lemmikkikoira Nupukka on rotua Cavalier kingcharlesinspanieli ja on, kuten emäntänsäkin, pieni ja nätti.

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Lapsena **Carita Halme** haaveili aina, että saisi oman koiran. Veli oli kuitenkin niin allerginen, että kottieläimen hankkiminen oli mahdotonta. Haave omasta lemmikistä ei kuitenkaan hellittänyt. ”Päätin, että aikuisena varmasti hankin oman koiran!”

Ennen oman koiran tuloa taloon Carita kävi mielellään koiranäyttelyissä. Joskus 1990-luvulla Helsingin Messukeskuksessa pidetyssä näyttelyssä Carita näki Cavalier kingcharlesinspanielin ja ihastui rotuun. ”Tiesin, että tuleva koirani oli juuri tuollainen, pieni ja nätti.”

Kun Carita erilaisten elämäntilanteiden jälkeen muutti Tampereelle, hän päätti, että nyt on vihdoin aika tehdä koirahaaveista totta. Lemmikkieläimen hankkiminen ei kuitenkaan ole aivan ongelmontonta, kun omaa kuulonäkövammaa lisäksi myös cp-vammaa. Jalkojen virheasennot vaikeuttavat kävelyä ja tasapainon ylläpitämistä. ”Päätin sitkeästi kävellä ja kokeilla, että jaksanko ulkoiluttaa koiraa myös pakkasella ja räntäsateessa. Lääkäriltä kysyin vielä varmistuksen, että minulla ei ole mitään estettä hankkia koiraa.”

Carita teki soittokierroksen useille koirankasvattajille, kunnes Lempeälästä löytyi paikka, jolla oli vielä varaamatonta 8 viikkoa vanha Cavalier kingcharlesinspanielin pentu. ”Kasvattaja antoi pennun syliin ja

sanoi, että siinä sinulle koira. Niin **Nupukka** tuli minulle. Siitä on nyt neljä vuotta”

Aluksi Carita luotti koirankasvatuksessa pehmeään koulutustapaan. Mutta kun Nupukka oli viiden kuukauden ikäinen, alkoi tulla vaikeuksia. ”Muistan vieläkin sen tilanteen selvästi”, Carita sanoo. ”Nupukka murisi uhkaavasti, eikä luovuttanut minulle keppiä, jonka oli ottanut suuhunsa.” Sitten Carita tutustui tunnetun koirankouluttajan **Perti Vilanderin** näkemyksiin koiran ja ihmisen suhteesta. Vilanderin mukaan koira ei tajua mitään demokratiasta. Kun koira ei löydä perheen eli laumansa jäsenten keskuudesta johtajaa, sen on pakko itse ottaa pomon rooli. Carita hakeutui Nupukan kanssa Vilanderin oppeja noudattaviin koulutuksiin ja käskysuhteet emännän ja koiran välillä alkoivat selkiintyä.

”Nupukka oli huomannut vammaani ja todennut, että olen heikko johtaja. Niinpä Nupukka otti vallan. Minun oli johdonmukaisesti vallattava johtajan paikka takaisin ja vaadittava Nupukkaa tottelemaan. Nyt tuntuu siltä, että Nupukan pahin murrosikä on ohi”, Carita selventää.

Kuulonäkövamma vuoksi ympäristön havainnointi on vaikeaa Caritalle. Siksi ongelmia tulee edelleen. ”Minun pitäisi kieltää Nupukkaa

menemästä toisen koiran luokse, mutta en aina näe sitä ajoissa.”

”Toisaalta Nupukka on perusluonteeltaan rauhallinen ja ihmisrakas. Ja jos joskus menetän tasapainoni, se tulee heti huolestuneena katsomaan, että mikä tuolle emännälle nyt tuli”, Carita hymyilee.

Kaikki muut koiran hoito- ja huoltotoimenpiteet Carita pystyy itse tekemään, mutta kynnet leikkaa naapurin koiraihminen. ”Puolipitkäkarvaisessa koirassa on jonkun verran työtä. Pari kertaa viikossa harjaan Nupukan turkin kunnolla läpi, noin kerran kuussa pesen sen shampooilla ja hoitoaineella. Vatsa ja tassukarvat täytyy huuhdella useamman kerran viikossa, koska niihin kertyy likaa”, Carita kuvailee koiranomistajan arkea.

Carita on onnellinen siitä, että lapsuuden haave on nyt vihdoin toteutunut. Myönteisiin puoliin koiranomistajuudessa kuuluu Caritan mielestä myös se, että Nupukan kanssa hän on päässyt sisään mukaviin koiraporukoihin. ”Olen ollut erilaisilla leireillä ja kursseilla ja pidän muihin koiranomistajiin yhteyttä nettipalstojen kautta.” ■